

Cuprins

Cuvânt-înainte 9

Capitolul 1. Ce este economia 11

*Autori: prof. univ. dr. Niță Dobrotă
conf. univ. dr. Cristian Socol*

- 1.1. Cinci concepte principale ale economiei 12
- 1.2. Relația nevoi–resurse. Raritate, alegere și cost de oportunitate. Curba posibilităților de producție 12
- 1.3. Cum funcționează economia? 14
- 1.4. Economia pozitivă și economia normativă. De ce se contrazic economiștii? 16
- 1.5. Geneza științei economice contemporane 17
- 1.6. Economia – componentă a sistemului științei economice 18
- 1.7. Metode, tehnici și instrumente de analiză economică 19
- 1.8. Întocmirea graficelor și utilizarea lor în analiza economică 22

Capitolul 2. Caracterizare generală a economiei cu piață concurențială. Tablou al economiei contemporane 27

*Autori: prof. univ. dr. Ilie Gavrilă
conf. univ. dr. Nicolae Moroianu*

- 2.1. Economia naturală și economia de schimb (comercială, monetară) 28
 - 2.1.1. Economia naturală 28
 - 2.1.2. Economia de schimb 29
 - 2.1.2.1. Caracteristici generale ale economiei de schimb 29
- 2.2. Sistemul ideal de economie cu piață concurențială 34
 - 2.2.1. Sistemul economic 34
 - 2.2.2. Elemente structurale ale sistemului ideal de economie cu piață concurențială 35
- 2.3. Sistemul real al economiei cu piață concurențială și tipurile acesteia 37
 - 2.3.1. Trăsăturile sistemului real de economie cu piață concurențială 37
 - 2.3.2. Modele ale economiei de piață de tip capitalist 38
 - 2.3.3. Calități și limite ale economiei de piață de tip capitalist 40
- 2.4. Structuri ale economiei contemporane 41

- 2.4.1. Nivelul dezvoltării economice 42
 - 2.4.1.1. Indicatorul dezvoltării umane 43
- 2.4.2. Potențialul economic 45

Capitolul 3. Teoria consumatorului 47

*Autori: prof. univ. dr. Christina-Marta Suciuc
lect. univ. dr. Mirela Aceleanu*

- 3.1. Utilitatea economică. Delimitări conceptuale 48
- 3.2. Surplusul consumatorului 50
- 3.3. Preferințele consumatorului 51
- 3.4. Constrângerea bugetară. Linia bugetului 52
- 3.5. Alegerea consumatorului. Echilibrul consumatorului. Abordare statică și dinamică 54

Capitolul 4. Teoria producătorului 61

*Autori: prof. univ. dr. Coralia Angelescu
lect. univ. dr. Aura Socol*

- 4.1. Natura firmei 62
 - 4.1.1. Firma în teoria economică 62
 - 4.1.2. Firma în practică 62
- 4.2. Obiectivul fundamental al firmei: maximizarea profitului? 63
- 4.3. Combinarea factorilor de producție 64
 - 4.3.1. Factorii de producție 64
 - 4.3.2. Principiile combinării factorilor de producție 65
 - 4.3.3. Funcția de producție 66
- 4.4. Analiza pe termen scurt 66
 - 4.4.1. Legea randamentelor neproportionale 66
 - 4.4.2. Costurile firmei pe termen scurt 68
- 4.5. Analiza pe termen lung. Economiiile și dezechinomiile de scară 72
 - 4.5.1. Alegerea firmei 72
 - 4.5.2. Costurile pe termen lung 74

Capitolul 5. Cererea 79

*Autori: prof. univ. dr. Constantin Gogoneață
lect. univ. dr. Anisia Popescu*

- 5.1. Extinderea și contracția cererii. Legea cererii 80
- 5.2. Creșterea și reducerea cererii. Condițiile cererii 81
- 5.3. Elasticitatea cererii 82
- 5.4. Importanța și factorii care determină elasticitatea cererii 84

Capitolul 6. Oferta 87

*Autori: prof. univ. dr. Constantin Gogoneață
conf. univ. dr. Marilena Papuc*

- 6.1. Extinderea și contracția ofertei. Legea ofertei 88
- 6.2. Creșterea și reducerea ofertei. Condițiile ofertei 89
- 6.3. Elasticitatea ofertei 90
- 6.4. Importanța și factorii care determină elasticitatea ofertei. Echilibrul pieței 91

Capitolul 7. Piețe, concurență, prețuri 95

*Autori: prof. univ. dr. Ilie Gavrilă
lect. univ. dr. Delia Țâțu*

- 7.1. Piața: conținut, funcții, forme 96
 - 7.1.1. Sensul restrâns și sensul cuprinzător al pieței 96
 - 7.1.2. Funcțiile pieței 96
 - 7.1.3. Diversitatea piețelor contemporane 97
- 7.2. Concurența: conținut și funcții. Piața concurențială relevantă 99
 - 7.2.1. Conținutul concurenței 99
 - 7.2.2. Funcțiile concurenței 100
 - 7.2.3. Piața relevantă 101
- 7.3. Prețul: conținut, teorii și funcții 101
 - 7.3.1. Teoriile prețului 102
 - 7.3.2. Funcțiile prețului 103
- 7.4. Statul și prețurile 104
 - 7.4.1. Intervenția directă a statului în domeniul prețurilor 104
 - 7.4.2. Intervenția indirectă a statului asupra prețurilor 106

Capitolul 8. Piața cu concurență pură și perfectă 109

Autor: prof. univ. dr. Ilie Gavrilă

- 8.1. Trăsături ale pieței cu concurență pură și perfectă 110
- 8.2. Echilibrul pieței cu concurență pură și perfectă 111
- 8.3. Formele echilibrului pieței cu concurență pură și perfectă 113
- 8.4. Echilibrul firmei pe piața cu concurență pură și perfectă 114
 - 8.4.1. Echilibrul firmei pe piața cu concurență pură și perfectă pe termen scurt 114
 - 8.4.2. Echilibrul firmei pe piața cu concurență pură și perfectă pe termen lung 115

Capitolul 9. Piața cu concurență imperfectă 117

*Autori: prof. univ. dr. Cătălin Huidumac
conf. univ. dr. Gabriela Molănescu*

- 9.1. Monopolul 118
 - 9.1.1. Caracteristicile monopolului 118
 - 9.1.2. Cererea către firmă și încasările 119
 - 9.1.3. Echilibrul monopolului 121
 - 9.1.4. Monopolul discriminatoriu 122

9.2. Concurența monopolistică 122

- 9.2.1. Caracteristicile pieței cu concurență monopolistică 122
- 9.2.2. Echilibrul producătorului în condiții de concurență imperfectă 123

9.3. Oligopolul 124

- 9.3.1. Oligopolul: definire, caracteristici 124
- 9.3.2. Comportamentul pe o piață oligopolistă 125
- 9.3.3. Modele de oligopol 126
 - 9.3.3.1. Cerere „deviată”: oligopol necooperant 127
 - 9.3.3.2. Cooperare și carteluri 128

Capitolul 10. Piața informației 131

Autor: prof. univ. dr. Horațiu Dragomirescu

- 10.1. Informația și bunurile informaționale 132
 - 10.1.1. Informația – definire și caracterizare generală 132
 - 10.1.2. Informația ca obiect al economiei 132
 - 10.1.3. Sectorul economic al informației 133
 - 10.1.4. Bunurile informaționale 133
 - 10.1.5. Proprietatea intelectuală 133
- 10.2. Structura și funcționarea pieței informației 134
 - 10.2.1. Structura și operatorii pieței informației 134
 - 10.2.2. Cererea de bunuri informaționale și comportamentul consumatorilor 135
 - 10.2.3. Oferta de bunuri informaționale și comportamentul furnizorilor 135
 - 10.2.4. Formarea prețurilor. Modele de tranzacții 135
 - 10.2.5. Eșecurile pieței informației 136
- 10.3. Piața informației sub impactul noilor tehnologii 137
 - 10.3.1. Implicații ale dezvoltării rețelei internet asupra pieței informației 137
 - 10.3.2. Pirateria informatică 138

Capitolul 11. Eficiența și eșecul piețelor 139

*Autori: prof. univ. dr. Dorel Ailenei
conf. univ. dr. Marilena Papuc
lect. univ. dr. Mihaela Dobre*

- 11.1. Sistemul piețelor – cadru de validare a eficienței economice 140
- 11.2. Drepturile de proprietate 140
- 11.3. Bunurile publice 142
- 11.4. Externalitățile 143
 - 11.4.1. Reglementarea externalităților pozitive 143
 - 11.4.2. Reglementarea externalităților negative 144
- 11.5. Concurența imperfectă – cauză a ineficienței piețelor 146
- 11.6. Teoria informației asimetrice 146
 - 11.6.1. Selecția adversă 146
 - 11.6.2. Hazardul moral 148
- 11.7. Inegalitatea distribuției veniturilor și echitatea socială 148

Capitolul 12. Repartiția veniturilor 151*Autor: prof. univ. dr. Paul Tănase Ghiță*

- 12.1. Natura și formele repartiției. Formarea veniturilor 152
 - 12.1.1. Repartiția funcțională (distribuția primară) 152
 - 12.1.2. Repartiția secundară (redistribuirea) 152
- 12.2. Salariul 154
 - 12.2.1. Salariul natural – salariul modern 154
 - 12.2.2. Salariul – venit modern. Factori de influență 156
- 12.3. Profitul 159
 - 12.3.1. Geneză și semnificații 159
 - 12.3.2. Mod de calcul 160
 - 12.3.3. Factori de influență 161
- 12.4. Dobânda 162
 - 12.4.1. Ratele dobânzilor 162
 - 12.4.2. Teorii explicative 164
 - 12.4.3. Implicații ale dinamicii dobânzii 166
- 12.5. Renta 167
 - 12.5.1. Renta funciară 167
 - 12.5.2. Rente economice 168

Capitolul 13. Circuitul economic de ansamblu 171*Autori: prof. univ. dr. Dorel Ailenei, lect. univ. dr. Gabriel Staicu*

- 13.1. Macroeconomia – abordări 172
- 13.2. Fluxul circular al venitului 173
- 13.3. Indicatori macroeconomici 175
- 13.4. Cererea și oferta agregată 177
- 13.5. Echilibrul macroeconomic 178
 - 13.5.1. Stabilitatea echilibrului macroeconomic 179
 - 13.5.2. Decalajele venitului național 180

Capitolul 14. Venit, consum și investiții 183*Autor: prof. univ. dr. Constantin Popescu*

- 14.1. Formele venitului la nivel macroeconomic 184
- 14.2. Consumul și economiile 185
- 14.3. Investițiile în economie 191
- 14.4. Multiplicatorul și acceleratorul 194

Capitolul 15. Creștere economică și dezvoltare durabilă 199*Autori: prof. univ. dr. Anca Dachin, prof. univ. dr. Constantin Popescu*

- 15.1. Natura creșterii economice 201
 - 15.1.1. Delimitări conceptuale 201
 - 15.1.2. Creșterea producției potențiale și a ofertei agregate 202
- 15.2. Sursele creșterii economice 202
- 15.3. Costurile și beneficiile creșterii economice 204

- 15.4. Teorii și modele ale creșterii economice 205
 - 15.4.1. Teoriile clasice 205
 - 15.4.2. Teoria keynesistă și postkeynesistă 205
 - 15.4.3. Teoria neoclasică 206
 - 15.4.4. Noua teorie a creșterii 208
 - 15.4.5. Teorii privind rolul instituțiilor 209
- 15.5. Dezvoltarea economică durabilă 210
 - 15.5.1. Criza natural-umană a evoluției contemporane 210
 - 15.5.2. Erori și/sau cauze ale crizei natural-umane a evoluției contemporane 212
 - 15.5.3. Dezvoltarea durabilă, la temelia viitorului model de progres economic și social al lumii 215
 - 15.5.4. Măsurarea progresului economic și social în viziunea dezvoltării durabile 219

Capitolul 16. Fluctuațiile economice. Ciclul afacerilor 225*Autor: prof. univ. dr. Ilie Gavrilă*

- 16.1. Ciclicitatea – trăsătură a evoluției activității economice 226
- 16.2. Diversitatea ciclurilor economice 227
- 16.3. Cauzele evoluției ciclice pe termen mediu 234
- 16.4. Politici anticiclice (conjuncturale) 236

Capitolul 17. Piața muncii 241*Autor: prof. univ. dr. Dumitru Ciucur asist. univ. drd. Alina Crețu*

- 17.1. Conținutul pieței muncii 242
- 17.2. Oferta și cererea de muncă 244
- 17.3. Echilibrul și imperfecțiuni pe piața muncii 247
- 17.4. Mecanisme de funcționare a pieței muncii 248
- 17.5. Piața muncii în România 249

Capitolul 18. Șomajul 253*Autori: prof. univ. dr. Paul Tănase Ghiță prof. univ. dr. Mariana Iovițu*

- 18.1. Natura și formele șomajului 254
 - 18.1.1. Natura șomajului 254
 - 18.1.2. Formele șomajului 254
- 18.2. Evaluarea șomajului 256
 - 18.2.1. Dimensiunile șomajului 256
- 18.3. Indemnizația de șomaj și munca 257
 - 18.3.1. Funcția pasivă a indemnizației de șomaj 257
 - 18.3.2. Funcția activă a indemnizației de șomaj 258
- 18.4. Măsuri de diminuare a șomajului și a efectelor sale 258
- 18.5. Tendințe actuale privind șomajul 259

Capitolul 19. Piața monetară 261*Autori: prof. univ. dr. Niță Dobrotă**conf. univ. dr. Cosmin Marinescu*

- 19.1. Băncile, societățile financiare și de asigurări 262
- 19.2. Masa monetară și structurile ei. Agregatele monetare 264
- 19.3. Cererea de bani 266
- 19.4. Oferta de monedă 267
- 19.5. Echilibrul dinamic al pieței monetare 270
- 19.6. Teoria cantitativă a banilor. Masa monetară optimă 272
- 19.7. Politica monetară: obiective, instrumente, efecte 274

Capitolul 20. Piețe financiare 279*Autor: conf. univ. dr. Basarab Gogoneață*

- 20.1. Intermedierea financiară 280
- 20.2. Instrumente financiare 280
- 20.3. Sistemul financiar și piețele financiare 282
- 20.4. Principiul capitalizării și instrumentele financiare 282
- 20.5. Piața titlurilor de credit 284
- 20.6. Piețele financiare în economia modernă 286

Capitolul 21. Inflația 289*Autori: prof. univ. dr. Niță Dobrotă**conf. univ. dr. Dragoș Huru*

- 21.1. Inflația contemporană: geneză și natură 290
- 21.2. Factorii și cauzele inflației. Spirala inflaționistă 292
- 21.3. Măsurarea și aprecierea intensității inflației 295
- 21.4. Efectele (costurile) inflației 298
- 21.5. Politici de combatere a inflației 299
- 21.6. Inflația, șomajul, oferta globală 301

Capitolul 22. Politica monetară, politica fiscală și cererea agregată 307*Autor: prof. univ. dr. Claudiu Doltu*

- 22.1. Politica monetară și cererea agregată 308
 - 22.1.1. Teoria preferinței pentru lichiditate 308
 - 22.1.2. Piața monetară și înclinația curbei cererii agregate 309
 - 22.1.3. Efectele pe termen scurt și efectele pe termen lung ale politicii monetare 310
- 22.2. Politica fiscală și cererea agregată 312

22.2.1. Sistemul bugetar 312

22.2.2. Modificarea cheltuielilor guvernamentale 315

22.2.3. Efectul multiplicatorului 315

22.2.4. Efectul de evicțiune 316

22.3. Politicile macroeconomice și stabilizarea economiei 317

22.3.1. Argumente pentru politici active de stabilizare 317

22.3.2. Argumente împotriva politicilor active de stabilizare 318

Capitolul 23. Interdependențe economice internaționale 319*Autori: prof. univ. dr. Dumitru Ciucur**lect. univ. dr. Iulian Tănase*

- 23.1. Caracteristici generale privind interdependențele economice internaționale 320
- 23.2. Comerțul internațional. Balanța comercială. Comerțul exterior al României 322
- 23.3. Piața valutară. Balanța de încasări și plăți externe. Piața valutară din România 328
- 23.4. Migrația internațională a muncii 334

Capitolul 24. Economie și globalizare 337*Autor: prof. univ. dr. Marin Dinu*

- 24.1. Tranziția globală. Lumea către ea însăși 338
 - 24.1.1. Concurența pentru tendință 338
 - 24.1.2. Presiunea modelului explicativ 339
- 24.2. Ce nu este globalizarea 340
 - 24.2.1. Despărțirea de istorie 340
 - 24.2.2. Dincolo de ideologii 342
- 24.3. Ce este globalizarea 342
 - 24.3.1. Eliminarea fundamentalismelor 342
 - 24.3.2. Delimitări conceptuale 343
 - 24.3.3. Orizontul paradigmatic al globalizării 344
- 24.4. Aproximări ale globalizării 347
 - 24.4.1. Contraponderi la partea care domină întregul 347
 - 24.4.2. Modelul european de integrare 348
- 24.5. Cu ce ne integrăm? 351
 - 24.5.1. România și tranziția globală 351

Contents 357